

Barn- och utbildningsförvaltningen
Kansli
Magnus Jonasson

Riktlinjer för regelbunden insyn i fristående skolor

Barn- och utbildningsnämnden har rätt till insyn i de fristående skolor som är belägna i Falkenbergs kommun. Regleringen om insyn i skollagen är likalydande för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem (9 kap. 22 §, 10 kap. 40 §, 11 kap. 40 §, 14 kap. 18 §, 15 kap. 34 § och 18 kap. 37 § skollagen (2010:800)).

Inriktningen för barn- och utbildningsnämndens insyn ska vara god kommunikation med huvudmännen för de fristående skolorna – insyn genom dialog och samverkan. Samtliga fristående skolor ska ha insyn vid minst ett tillfälle under en insynsperiod om fyra år. Insynsperioden följer nämndens mandatperiod.

Utövande av rätten till insyn kan ske genom olika metoder såsom insamling och analys av dokumentation, exempelvis i form av statistik lärarbehörighet, lärartäthet, resultat nationella prov, terminsbetyg och slutbetyg, verksamhetsbesök, samtal med företrädare för huvudman, rektor, lärare och representanter för elevhälsa.

Skolinspektionen har ansvaret för tillsyn av fristående skolor och fritidshem som tillhör en skola (23 kap. 3 § och 3a § skollagen). Begreppet tillsyn har i skollagen definierats som en självständig granskning för att kontrollera om utbildning eller annan verksamhet som granskas uppfyller krav som följer av lagar och andra föreskrifter samt beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen (23 kap. 2 § skollagen).

Insynen ger inte barn- och utbildningsnämnden motsvarande rätt att göra påpekanden eller begära förändringar i verksamheten genom till exempel förelägganden.

Insynen ger barn- och utbildningsnämnden kunskap om hur de fristående skolornas verksamheter utvecklas såväl kvantitativt som kvalitativt. Insynen ger underlag för att tillgodose allmänhetens behov av information om de fristående verksamheterna, möjligheter till att kontrollera att kommunens skolpliktsbevakning fungerar i de fristående skolor vars verksamheter är belägna i kommunen. Kommunens intresse av att utöva sin rätt till insyn ska dock balanseras mot de fristående skolornas affärsmässiga intressen av skydd mot insyn

Kunskap om fristående skolors verksamheter

I egenskap av lägeskommun behöver Falkenberg hålla sig informerad om de fristående skolornas planering eller förändringar i verksamheterna, till

exempel ökning eller minskningar av elevantalet, utökning att antalet program, skolans profil samt utveckling av skolans kunskapsresultat. Falkenbergs kommun behöver ha en beredskap inför förändringar för att planera sin egen skolorganisation, lokaltillgång mm.

Allmänhetens behov av information

Offentlighetsprincipen är inte tillämplig på fristående huvudmän. Allmänhetens behov av information om fristående skolverksamheter kan därför inte tillgodoses på samma sätt som allmänhetens insyn i kommunernas skolverksamheter. Insynen i fristående skolor syftar till att öka medborgarnas kunskaper om verksamheten i den fristående skolan.

Skolpliktsbevakning

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess skolor på något annat sätt får den utbildning de ska ha (7 kap. 21 § skollagen). Med hemkommun avses den kommun som eleven är folkbokförd i. För den elev som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun som hen stadigvarande vistas i eller, om hen saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som hen för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (29 kap. 6 § skollagen).

Huvudmannen för utbildningen ska se till att eleverna i deras grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen). Om en elev i en fristående skola börjar eller slutar, har oroväckande eller långvarig frånvaro ska den fristående skolan snarast möjligt underrätta hemkommunen. Ansvaret för en sådan elevs skolgång kan komma att tas över av hemkommunen. Genom att utöva sin rätt till insyn kan barn- och utbildningsförvaltningen löpande stämma av att kommunens elever får den utbildning de har rätt till. I 7 kap. 8 § skollagen finns en bestämmelse om att den som är elev i grundskolan eller grundsärskolan får tas emot i en annan av dessa skolformer på försök om huvudmännen är överens om det och om vårdnadshavaren medger det. Rätten till insyn ger kommunen laglig möjlighet att hålla sig informerad.

Uppföljning av godkännande

Som en del i insynen följer barn- och utbildningsnämnden upp att de fristående skolornas och fritidshems barn-och elevantal och organisation i lägeskommunen överensstämmer med godkännande och utbetalning av kommunala medel.